

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

L'indemnització pel crim

Els nostres germanòfils estan contents i satisfets. «Ho veieu, ho veieu? diuen. L'Alemanya s'avé a pagar una indemnització per la mort del mestre Granados i de sa esposa! Qui ho diu que els alemanys no es porten bé?

Aqueixes exclamacions i aqueixes alegries dels germanòfils són verament sinistres. Demostren plenament que els amics de l'Alemanya han arribat al mateix grau de perversitat i de perdua dels sentiments morals que els enfonsadors del Lusitania i els afuselladors de Miss Cawell.

Que l'Alemanya indemnitzu als pobres orfes d'En Granados, està bé. El contrari hauria resultat una nova infamia. Però això no vol dir que el crim quedi esborrat, saldat. El crim queda en peu, com un etern padró d'ignominia. ¿Es que els nostres germanòfils creuen que quan sigui entregat l'impost de l'indemnització als fills endolats d'En Granados, aquests encara han de donar les gracies a l'Alemanya? Tots els diners del món no els podran tornar l'amor dels pares.

En Dret penal, quan l'autor d'un assassinat té per perdre, és obligat a indemnitzar la victima. Però després se l'envia al pal...

avui l'obra de reparació ineludible. La propia Espanya actual, apenes batejada encara en el torrent revolucionari, apenes emancipada de la vella tradició, deu a unes plèiades d'ammistiats i de màrtirs la seva primerenca i precaria aclimatació a la llibertat. Si és patria, es dir, si és nació conscient d'una vida i d'un poder genuí, ho deu exclusivament als qui destruïren el vell dogma pseudo-polític de l'antiga Espanya despòtica, mentre els ortodoxes de la legalitat oficial d'aleshores cridaven: *Muera la Nación!* i prenen partit pel tirà contra la patria. La patria! Concepte revolucionari, tan proterve no dia per a les multituds del despotisme, com ho serà demà per als idealistes de les noves fórmules internacionals.

Amnistia significa oblid.—Oblid... ¿per a qui? ¿En favor de qui?—Mireu: les parets del Congrés, al qual demanem avui la nova amnistia, el nou oblid de culpes fictícies, estan plenes de commemoracions expiatories, amb els noms de les víctimes d'ahir, qui no arribaren a lograr l'amnistia del perdó i foren condemnades a l'oblid en la mort per la tortura i el suplici. Aquesta terra, on una reacció indigna va voler fer caure en l'oblid *los tres llamados años* i borrar-los del temps com si mai haguessin existit, va gravar després en els murs del Palau del Poble aquells noms memorables, com a demanant oblid i perdó per a sí mateixa...—Sí; amnistia, oblid, és lo que clamen en l'història les autocracies vençudes i deshonrades, després de mil esforços impotents per a desmentir o atenuar les velles malifetes. ¿I no creieu que els mateixos poders actuals, culpables de lleis opressores i de persecucions massa vives encara en el record, imploraran un dia l'oblid i l'amnistia per a un passat que no gosaran confessar?

En nom d'aqueixa futura amnistia més pietosa que justa, solícitem avui la nostra, molt més justa que pietosa. Penseu que una amnistia oficial concedida a temps, sense regatejos ni dissimuls, en favor de les víctimes d'una civilització encara imperfecta, pot guanyar-se també, entre el poble, una amnistia recíproca: l'oblid que concedeixi el poble a les injustícies dels seus governants.

GABRIEL ALOMAR

EN PRO D'UNA AMNISTIA

DE diverses procedencies m'arriba una súplica fervent: «Feu campanya en favor de una amnistia! Fa ja massa temps que la generositat oficial no és vinguda a atenuar els mals vergonyosos d'aqueixa legislació anticonstitucional que anul·la la llibertat de la paraula!»

I verament, per a les Corts tot just obertes, no sabria trobar millor començ. Una amnistia ampla, pròdiga, sense estudiades ni tendencioses restriccions.

El nostre país, entre altres desgracies, té aquesta: se necessita una llei de sinceritat liberal, qui castigui i neutralitzi la llei de tirania... *Similia similibus*. Per natural feblesa del sistema, vivim la nostra vida pública en l'amfibologia de dos móns. Un període el destinem a sometre'ns a l'atavisme instintiu de la vella Espanya i ens ajupim sota'l flagell dogmàtic dels nous ídols; un altre període obrim el cor a les impulsions ineludibles de la nova consciència...

Jo no voldria escriure avui un llarg article, perquè la qüestió exigeix únicament la efusió de poques paraules corals i comunicatives. Tot simplement, una invitació als amics representants en Corts per a que iniciïn aquesta honrosa proposta, i a la premsa amiga per a que la reculli i defensi.

Aqueixes lleis reparadores són ja la única compensació de la nostra deplorable vida nacional. La guerra mateixa, qui en altres

nacions ha despert per contracop tantes virtuts civils, en el món oficial d'Espanya ha produït noves persecucions, atiadades per una por baixíssima de la pressió dels forts, o per una inconfessada simpatia an aquell dels dos adversaris més conforme amb la tradició dels temps pseudo-gloriosos de l'història oficial...

El bon burgès, qui judica de la cosa pública per les migrades perspectives del seu ull, no en sab res dels atormentats per la deria agullonadora d'una intervenció contínua; no en sab res, de la vergonya amb que es sent rebotir sobre la cara un acte en que les culpes d'un govern apareguin com a culpes de la col·lectivitat; no en sab res, de l'afany amb que una veu interior ens impera ordenant-nos pendre la paraula entre'l comú silenci, i recabar la nostra part de sobirania malgrat la coacció imminent de tots els càstics.

I així va consumant-se aqueixa dolorosa paradoxa, per la qual els patriotes són condemnats precisament com a atentadors contra la patria, mentre, en el cor dels millors, el patriotisme suprem se representa desesperadament en un fort improperi contra la patria actual per a suscitar amb més vigor la futura. Ah! Per aqueixa selecció inversa, qui reserva els honors i les dàdives als adúladors de les presents flaqueses, als adormidors de la patria somnolenta, i tanca a la presó als cridaires nobilíssims que voldrien desvetllar-la, hem arribat a la ficció d'aquest mateix poder legislatiu al qual demanem

que la gent de negocis fa algunes coses pitjors.

No fa molt temps, un amic nostre, que tenia un parell de mils pessetes estalviades, va llegir l'anunci d'un emprèstit en bones condicions, i agradant-li aquell paper va subscriure quatre obligacions. La colla de banquers que garantien l'èxit d'aquella operació van cobrir l'emprèstit una quarentena de vegades i el nostre amic va quedar-se en el prorratge, sense les quatre desitjades obligacions. Un dels banquers, compadit, va oferir-les hi tres enters més cares que el tipu d'emissió.

Alguns mesos després varen anunciar els diaris una emissió d'obligacions de no sabem quina altra empresa, i aquest amic nostre, per a assegurar l'adquisició de tres o quatre làmines, va subscriure'n una cinquantena. També uns banquers garantien l'èxit, però aquesta vegada va cobrir-se justet l'emprèstit i el nostre amic, que no tenia diners per a quedar-se totes les obligacions suscrites, va veure's obligat a cedir-les a un de aquells bons banquers, que va fer-li el favor de quedar-se-les tres enters més baixes que el tipu d'emissió.

Ara llegim també que els amos de barcos fan les ganancies que volen, i alguna Companyia ha cobrat per un parell de viatges a Anglaterra més diners que no val el barco que ha fet el viatge. Sembla que *quan n'hi ha pels camps n'hi ha d'haver pels Sants*; però, per segons quina gent, això dels adagis és lletra morta, i algunes cases navieres que s'afarten de guanyar pessetes, han suprimit un plat en els menjars del homes de a bordo i regategen el pagament de les hores extraordinaries de treball als pobres mariners.

Els farinares també són dignes de llàstima. Ells agabellaven els blats i les farines i després venien per favor especial als forners unes quantes saques diaries i al preu a que els donava la gana. Això, segons sembla, és tan legal en el negoci com el *matar els sets* al jòc del set i mig. Les autoritats els ho han destorbat, i ara els negociants miren a les autoritats amb tanta mala cara com els saltapies a la guardia civil.

Certament, la guerra actual farà que neixi una societat nova, basada en l'amor i no en l'odi. Quedaran borrades les diferencies que separaven les distintes classes socials. Hi haurà més solidaritat i més germanor entre tot-hom. Però això serà en els pobles que en aquests anys de patir tots hauran après d'estimar-se, tots. L'ambició desenfrenada, l'odi de classes, l'enveja estúpida i l'egoisme brutal buscaràn refugi en els pobles neutrals, on seràn acullits com a casa seva.

JEPH DE JESPU

GENT DE BÉ

VIAT no sabrem ben bé del cert quina és la gent honrada. Enganyar a un cobdiciós que vol duros a tres pessetes, endossant-li cartutxos de perdigons en lloc d'*Amadeos*, és certament una cosa llejta; però creiem

OBJECCIÓ CONSERVADORA

ERA inevitable que qualsevol rigor anglès en la repressió de la revolució irlandesa, produiria en les plomes conservadores una reivindicació dels càstics de 1909. Sens dubte, per a aquests senyors, no és possible trobar per a Espanya a Europa, cap altre denominador comú que la pena de mort. També a Anglaterra executen—ens diuen—i no obstant, ¿qui recriminarà a les autoritats angleses per a aplicar la llei a una sedició antipatriòtica?

Ningú ha negat la possibilitat de represalies, ni el dret conservador d'una oposició violenta a tota mutació subversiva. Lo que exigim era l'acondicionament de la represalia jurídica a l'importància del quebrantament de la llei, i garantia de que tot procediment sigui ajustat a la moral i a l'escriptura jurídica.

Dublin, excusa a Barcelona; el 1916 anglès, se redressa paral·lel al 1909 espanyol. I per al senyor Goicochea, escriptor maurista, Anglaterra ha estripat, res menys, que l'*Habeas Corpus*. Però en aquesta acusació, en aquesta justificació de l'implacable justícia anglesa, ¿no es transparenta una recriminació per aqueixa severitat? En l'ànim del senyor Goicochea, segurament que's va produir un pressentiment de que Anglaterra, tot poderosa, perdonaria an els romàntics caps calents d'Irlanda, exactament igual que a Barcelona, tots creiem—i aquest sentiment encara no ha estat dit, i ho recomanem an en Castrovido—ens seria perdonada la revolució, posant una misericòrdia governativa damunt els dolors d'uns dies sentimentals.

Però entre Dublin i Barcelona, ningú, i molt menys un maurista, pot trobar cap paral·lelisme. Ni abans de la revolució, ni en ella, ni després. La protesta contra una aventura colonial, topà amb una dictadura governativa. Foren sospesos de fet tots els drets constitucionals. Ni un míting, ni una manifestació, ni una al·lusió pública a la petita guerra se tol·lerava, i an els contra-temps africans se va sumar la crida dels reservistes. La vaga violenta esclatà automàticament, sense preparació, quefatures, organització ni finalitat. Una mica de serenitat repressiva en les autoritats contemplatives, i la setmana tràgica no hauria entrat en el seu segon dia.

La força pública tingué vuit morts. Cent déu, els paisans. No s'havia llençat cap manifest, constituït cap junta, ni obeït a cap quefe. El codi marcial, cercà i executà les responsabilitats, i cinc fusellaments, respongueren a les vuit morts de la força pública. Si en Maura no cau, els fusellaments haurien seguit, car els tribunals persistiren, fins sota el poder dels lliberals, en les condemnes de mort.

¿Quina paritat pot existir entre aquests fets i els de Dublin? Abans de la guerra, una autonomia absoluta, li havia estat concedida a Irlanda pel partit lliberal, malgrat l'oposició dels conservadors, una escissió del mateix partit lliberal, l'oposició armada dels ulsterians. Irlanda anava a ésser equiparada als territoris lliures de l'Imperi, a un Canadà, a una Austràlia; però esclatà la guerra, s'ajornen les reformes, s'incorporen la majoria dels irlandesos a la creuada anglesa, i aleshores a Anglaterra, i a favor d'Alemanya, inicien la seva campanya els *sinn feiners*. No amb mítings, no amb demandes persuasives i legals, sinó violentament, arribant a una organització militar, que Anglaterra tolera. Dotze mil separatistes, armats, passen revista el dia de Sant Patrici, patró d'Irlanda, en la ciutat de Cock.

I la revolució esclatà imponent, amb un directori, una proclamació de república, armes alemanyes i organització militar, mentre una esquadra alemanya bombeja les costes angleses i Sir Roger Casement desembarca d'un submarí germànic, disposat a acabillar la insurrecció. I Anglaterra s'estava jogant la seva independència nacional i el seu imperi, en la més enorme guerra que han vist els segles!

Les baixes de la força pública foren 521, 124 morts, i entre ells 18 quefes i oficials. Un sol oficial va morir a Barcelona. Barris sencers de Dublin cremaren. Els fusellats, en número de setze, firmaren una declaració de independència i foren agafats amb les armes

a la mà, ferits alguns, i una revoltada, la comtesa Markiewicz, a l'entregar el seu revòlver el besà, místicament. Quines comparacions són possibles entre Dublin i Barcelona, senyor Goicochea?

Hi ha més encara. Sir Roger Casement fou empresonat junt amb el soldat Bailey—torni-ho a repetir, senyor Goicochea, «amb el soldat Bailey...»—en la platja de Tralée, i com que la llei marcial no havia estat aquí proclamada, Sir Casement i el soldat Bailey han estat jutjats civilment, i el dimecres portats davant del jurat. Alta traïció en connivència amb l'enemic, i jurisdicció ordinària. L'*Habeas Corpus* no perilla, no ha estat quebrantat, senyor Goicochea, i quan el govern anglès ha cregut que les autoritats militars de Irlanda procedien amb severitat sostinguda, Mr. Asquith se traslladà a Dublin, deturant les execucions. Uns oficials, acusats d'haver-se constituït en tribunal sumaríssim, sense prou garanties per als reus, han estat sumariats. I en lloc de repetir les paraules bíbliques d'en Lacierva, Mr. Asquith estudia i proposa la implantació d'un govern nacionalista, que pugui donar a Irlanda una quietut immediata i una fè en les futures llibertats.

El senyor Goicochea, al qual no podem oposar lliurement, set anys després de 1909, uns més llargs comentaris, ¿persistirà en cercar relacions absolutòries entre els procediments governatius anglesos i els espanyols?

PARADOX

El negoci de l'Àfrica

N un altre país que no fos Espanya—on tothom s'ha acostumat a tot—la publicació de les xifres relatives al pressupost de la zona espanyola del Marroc, hauria produït un formidable esclat de l'indignació pública. D'entre totes les proves de la vergonyosa incapacitat dels Governos, mai

no se n'havia presentat una altra de més greu.

La política que el Govern de Madrid segueix al Marroc, pot sintetitzar-se en unes poques xifres. Heu-vos-les aquí: Espanya gasta anualment al Marroc 144 mil·lions de pessetes, dels quals se n'enduen 139 les atencions de caràcter militar. Resten per a totes les altres atencions—obres públiques, cultura, etc.—uns 5 mil·lions. Això equival a dir que es gasta en pólvora—i amb tot el que hi té relació—vintinou vegades més que en les coses realment civilitzadores i colonitzadores.

Es una bogeria mai vista això que un país pobre, escolat, al qual només queden els ossos, que no té diners per a atendre les més urgents i vitals necessitats del seu organisme, dediqui anualment la quantitat de 144 mil·lions de pessetes per a sostenir una fantàstica acció colonial. Tantes coses que hi ha aquí per fer, i fins per començar, les quals no es fan ni es comencen per la trista raó de la misèria del Tresor públic, i mentre tant es llencen en els ermots del Rif els diners a cabaçades. Una acció colonitzadora, per a ésser racional, ha de representar un conreu en terra productiva. Se sembla per collir. I tenim que, al Marroc, els Governos espanyols, com si patissin una estranya bogeria, s'entocudeixen un any i un altre any en sembrar els roquissers rifenys (on ni les herbes hi creixen) amb la plata espanyola. Diem amb la plata, perquè parlar d'or, tractant-se d'Espanya, seria una figura poètica, excessivament poètica.

Però la xifra més aclaparadora, la més tràgica, està en el valor de les propietats espanyoles que a la zona espanyola del Marroc existeixen. Aquest valor és de... 15 mil·lions de pessetes. És a dir, que el cost de la administració d'una finca que val 15 mil·lions, puja 144 mil·lions cada any. El negoci no pot ésser més esplèndid per al país, ni podrà mai trobar-se un cas semblant de bona gestió per part dels administradors!

No hi ha cap dubte que amb resultats de aquesta mena, s'acrediten els Governos, s'omplen de glòria els Estats i es posa de manifest quin és el magnífic i ric esdevenidor que espera als pobles que tenen la sort immensa d'ésser guiats per tant bons directors.

FULMEN

EL PROBLEMA DEL REPUBLICANISMO

Examen de conciencia

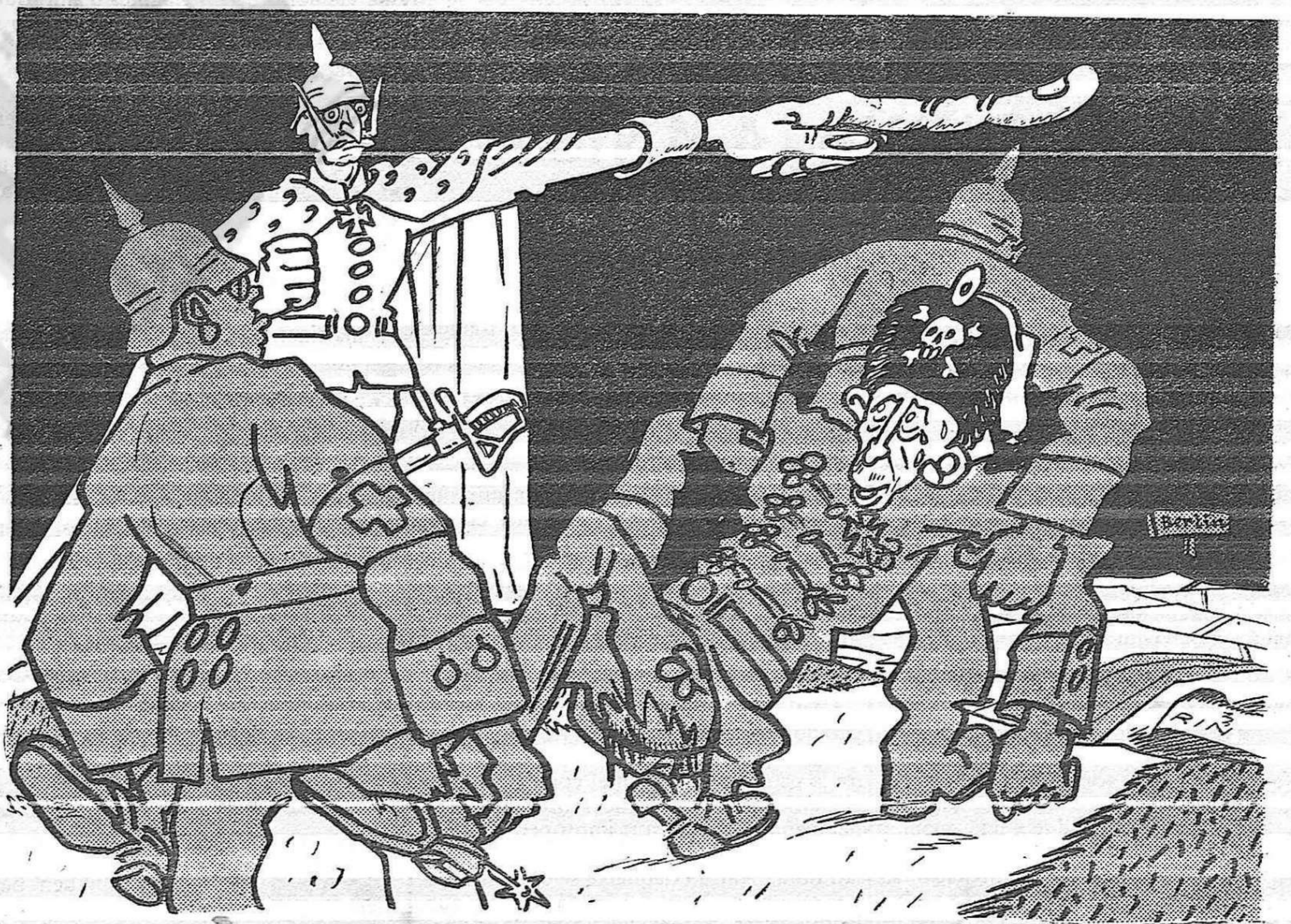
A última «debacle» electoral republicana ha suscitado en la conciencia de nuestro partido esta interrogación: ¿por qué el pueblo no vota a los candidatos republicanos?

A esta pregunta cada cual ha contestado a su manera. Que si el bizantinismo, que si la caducidad de nuestros programas, que si nabos, que si coles. No creemos que la falta de unión sea la causa de nuestra decadencia. Nunca ha habido en el republicanismo menos diferencias de orden personal y de orden ideal, que ahora. Y nunca hemos tenido menos votos. La lástima es que no haya entre nosotros más discordias, más incompatibilidades, más odios. La lástima es que, no siendo bastante generosos para amarnos y para aplaudirnos, no seamos tampoco bastante apasionados para atacarnos y para aborrecernos. Nada. Llamad al sepulturero, y que entierren este cadáver. Y que buen provechito les haga a los gusanos.

No se puede afirmar tampoco que haya envejecido nuestro programa. La verdad no envejece. La juventud de la verdad es eterna. Quien imagine que los republicanos no somos capaces de hacer esas funestas y absurdas tonterías que se compendian en la palabra gobernar, no desconoce. ¿Cómo ha de haber caducado nuestro programa? ¿Cómo ha de haber caducado, si aun no se ha llevado a la práctica ninguno de sus artículos? Y, en todo caso, ¿qué mejor programa que ofrecerle a la nación hacerlo todo al revés de lo que lo hacen los que ahora mandan? ¿Qué más quiere el pueblo? ¿Qué más desea?

Es que—se dice también—los prohombres de hoy son intelectual y moralmente inferiores a los de otros tiempos, y por eso el pueblo no los sigue. No estamos tampoco conformes con esta teoría. La inteligencia no suele militar en los partidos extremos. Para hacer revoluciones no se necesitan hombres de muchos libros. Un gran entusiasmo y la luz del sol bastaron para tomar la Bastilla.

Notes gràfiques de la gran guerra

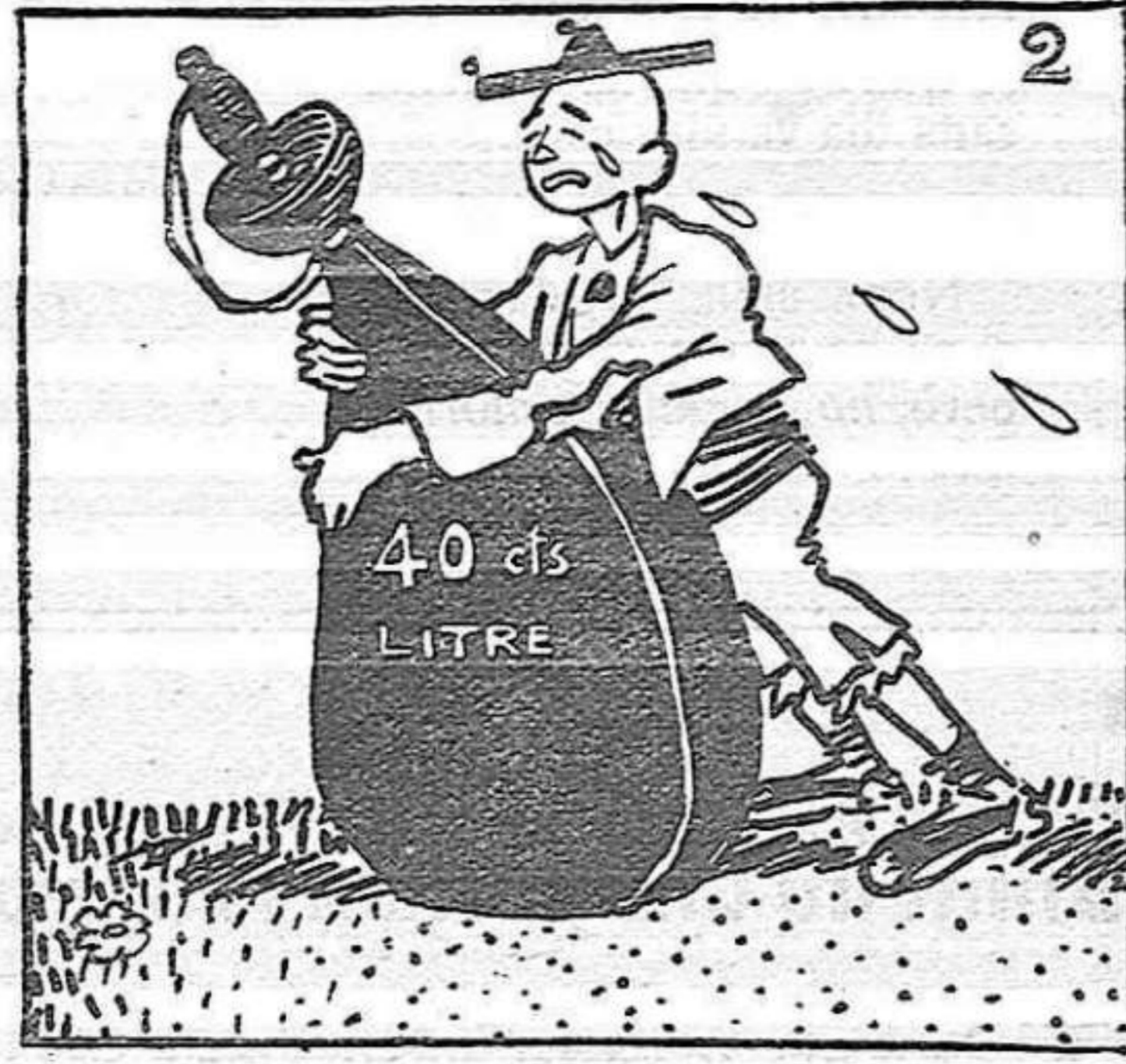
S'assegura que el Kaiser ha rellevat al Kronprinz del comandament de les forces de Verdún, traslladant-lo a un altre front.

(De un telegrama de fa quatre dies)

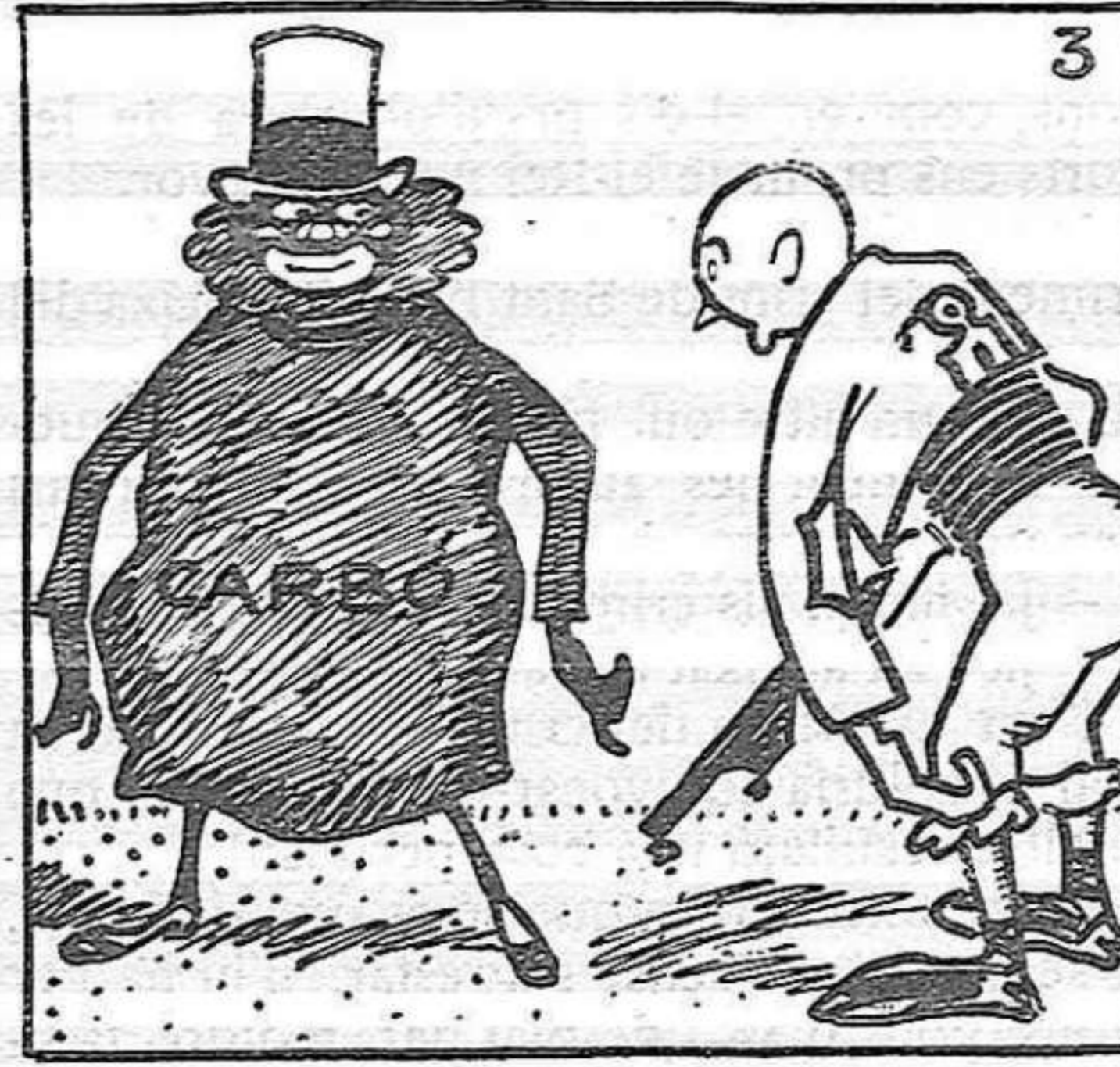
El plet de les subsistències i les seves conseqüències

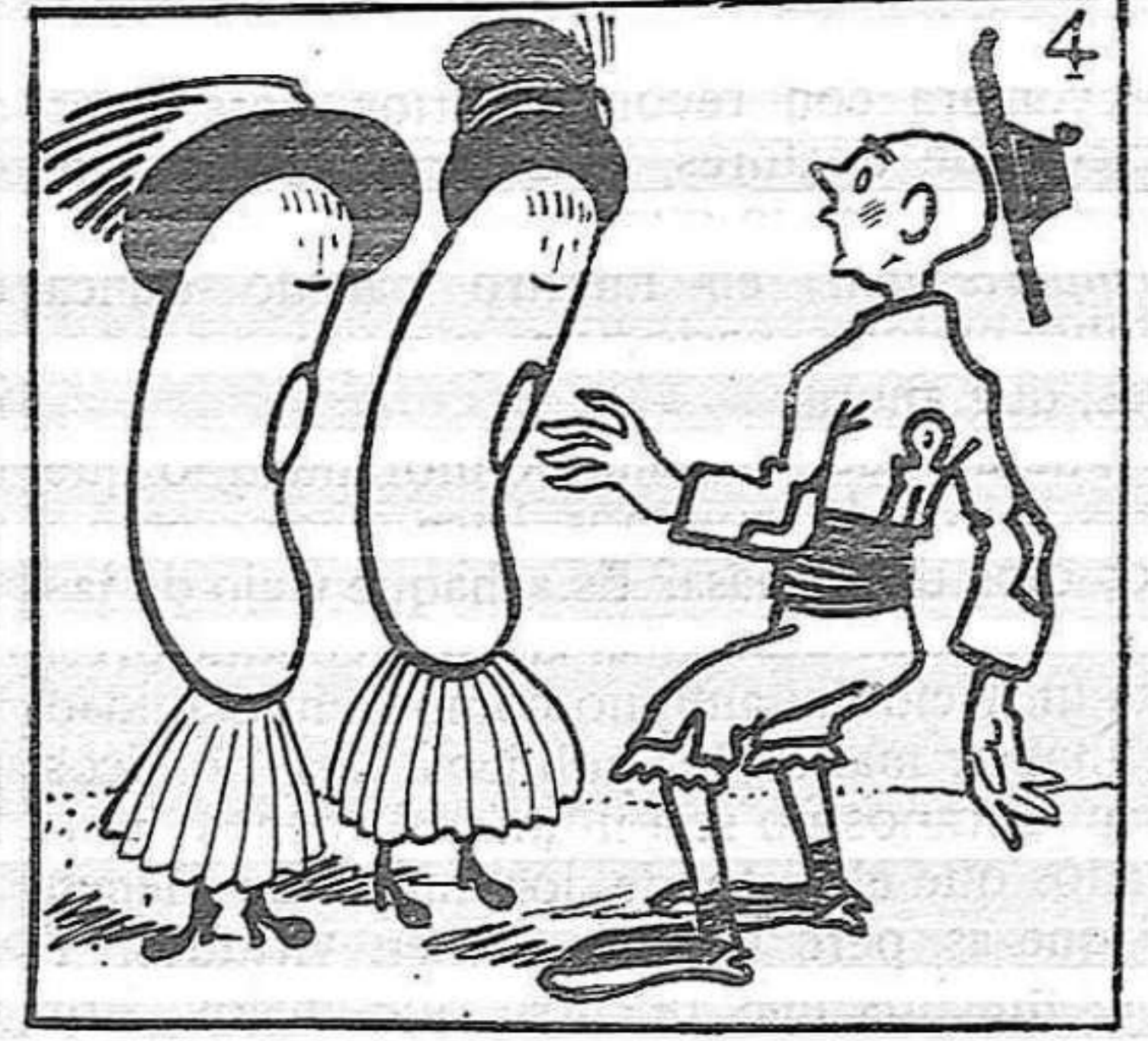
¡Quin paradís ideal, la vida del bon neutral!

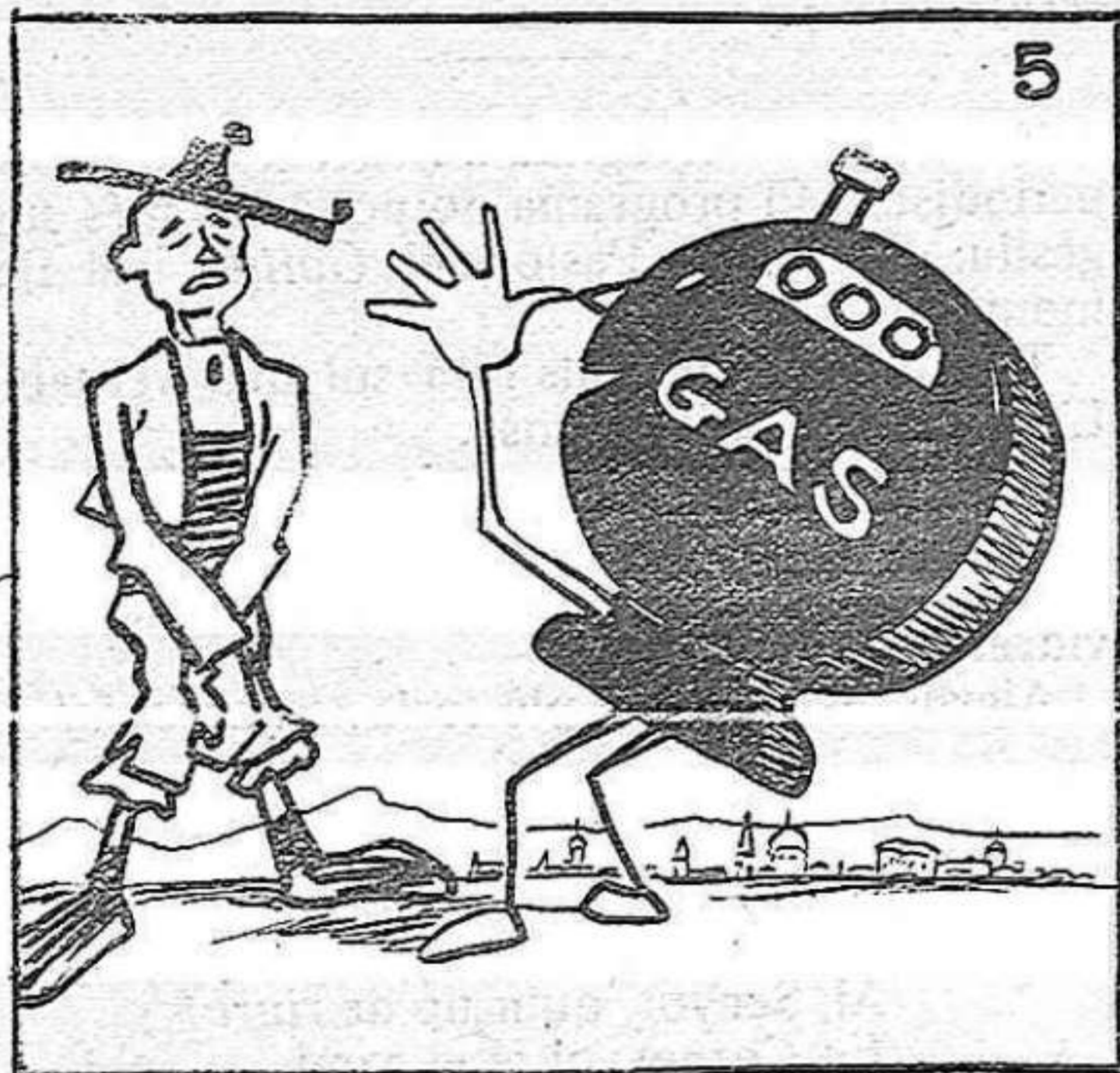
Però al pujar-se el vi allavors comença el patí.

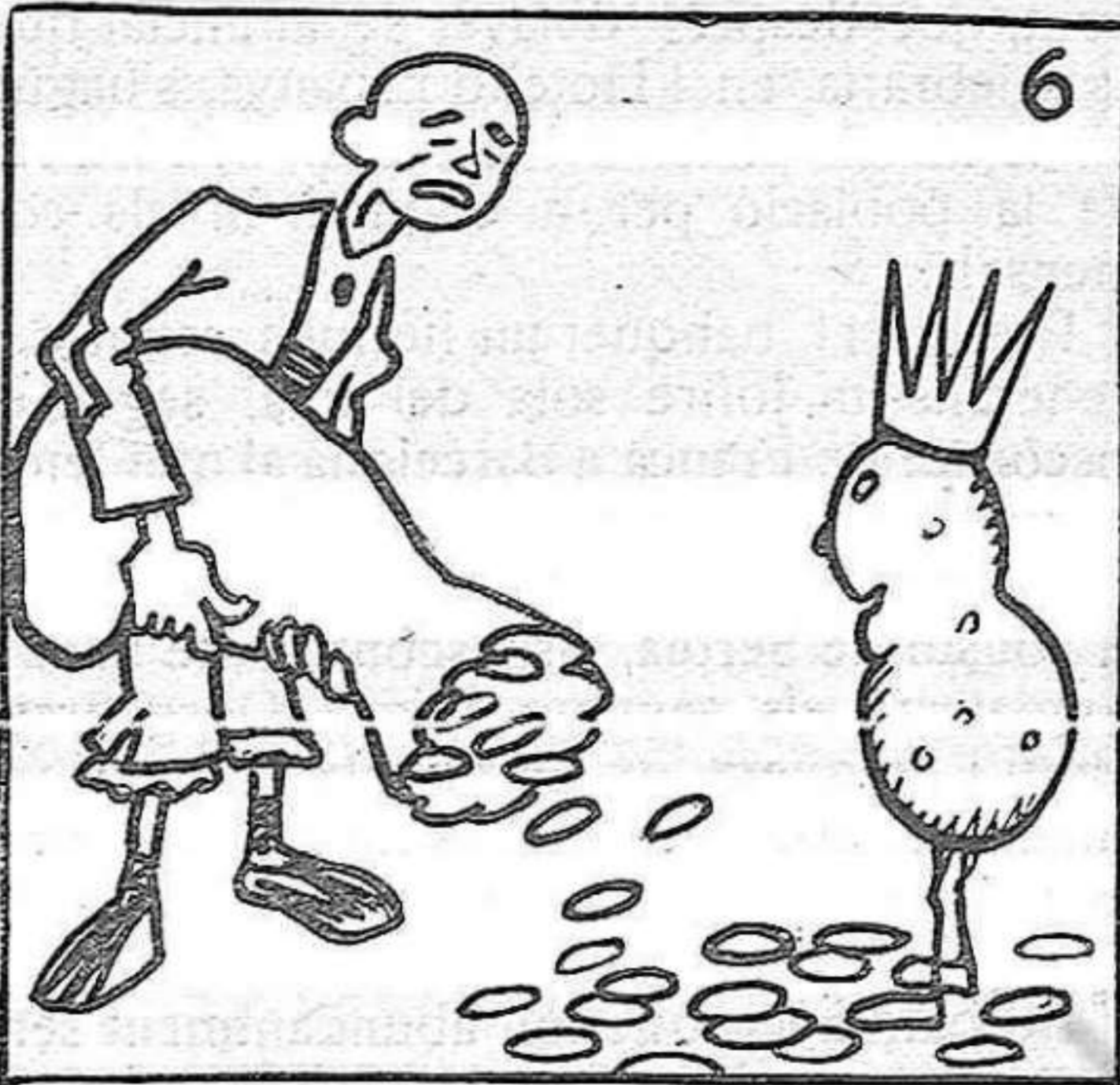
Del vi va vent el carbó, que ara es fa dir: sí, senyor.

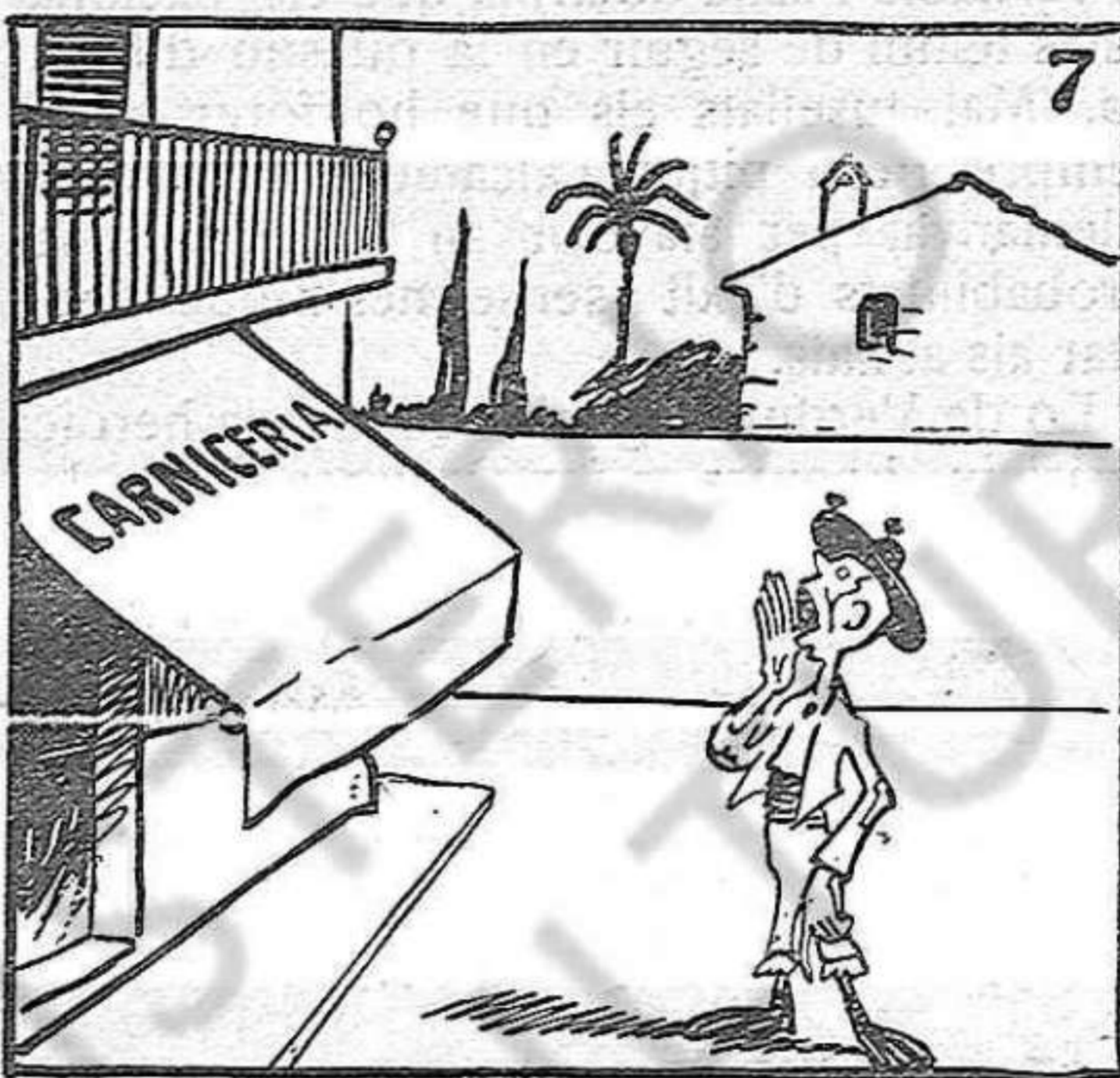
I del carbó les mongetes que's fan dir: sí, senyoretetes.

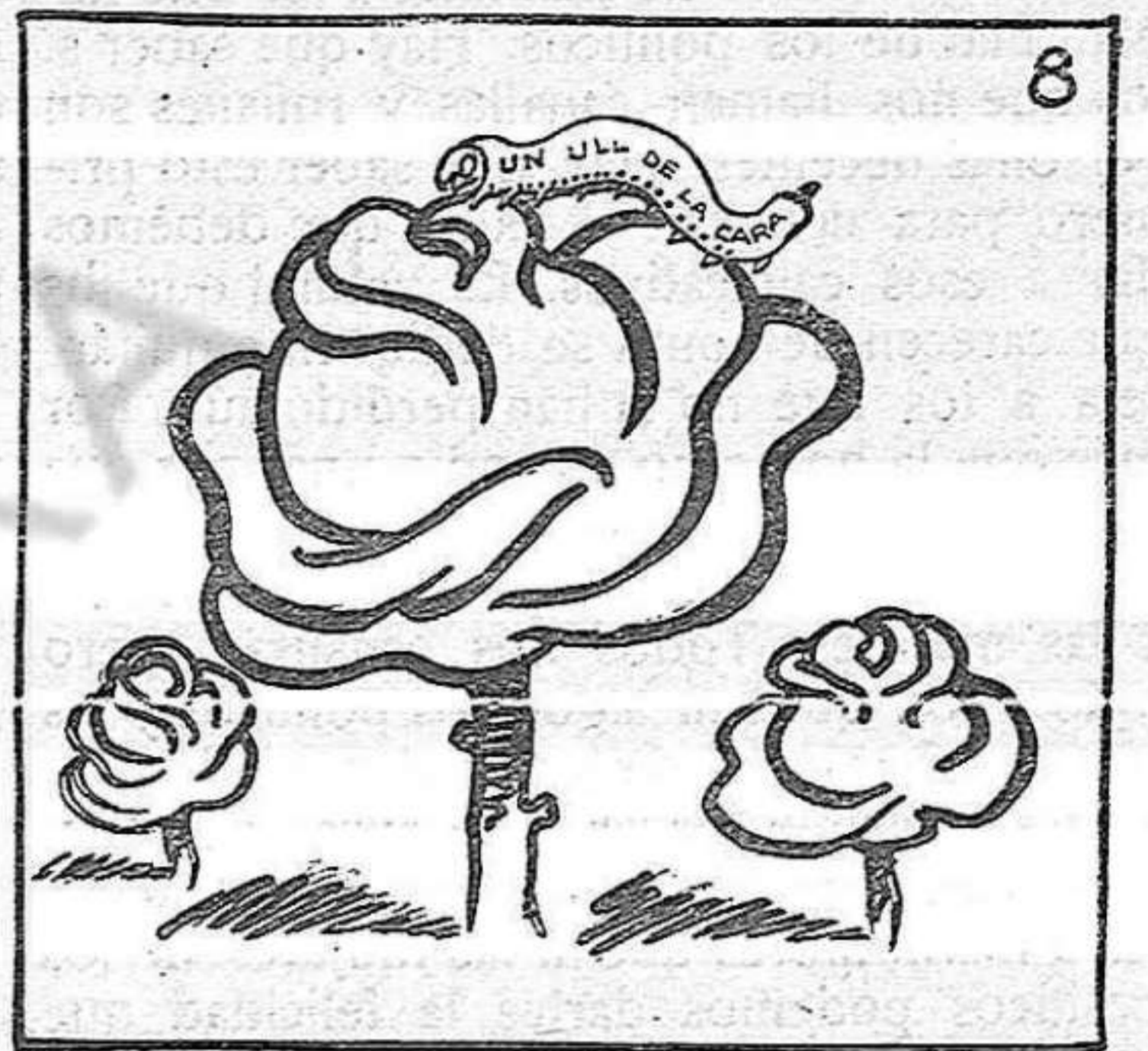
Per no ésser menos, el gas li feu també un pam de nas.

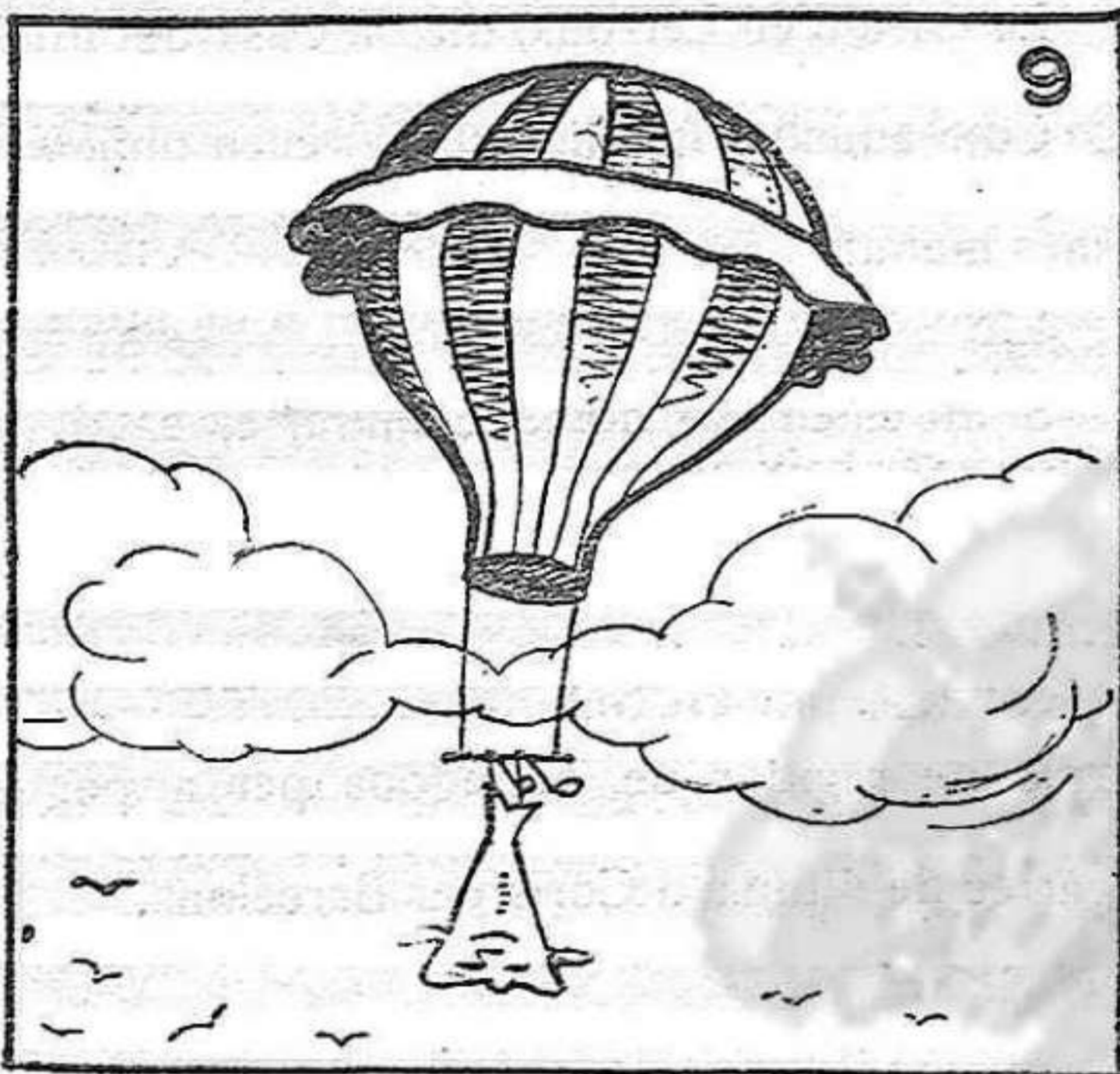
Quan vol comprà una patata té d'abocà un sac de plata.

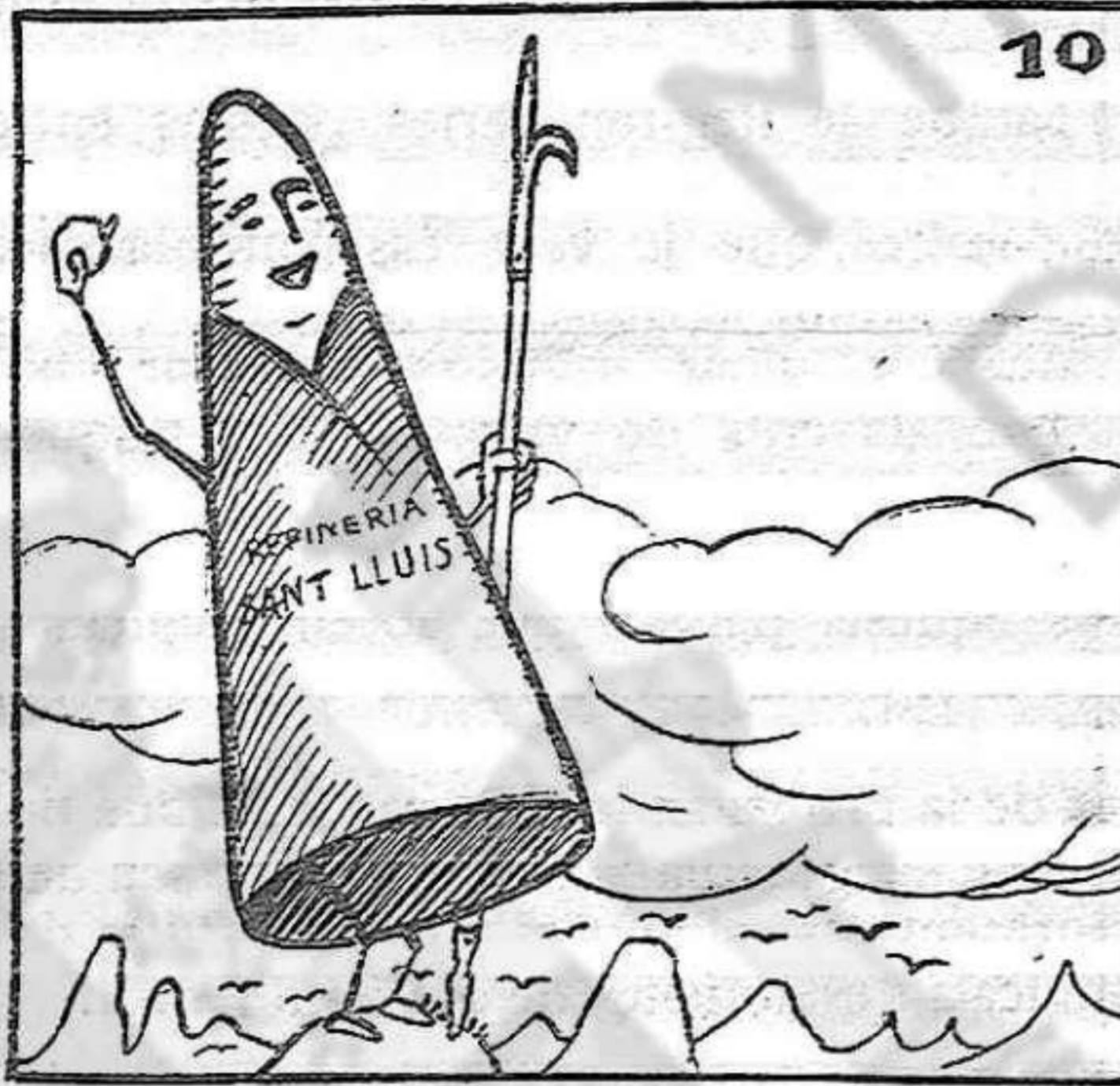
De la carn ja no'n parlem, puig fa temps que badallem.

I la mateixa malura va atacar a la verdura.

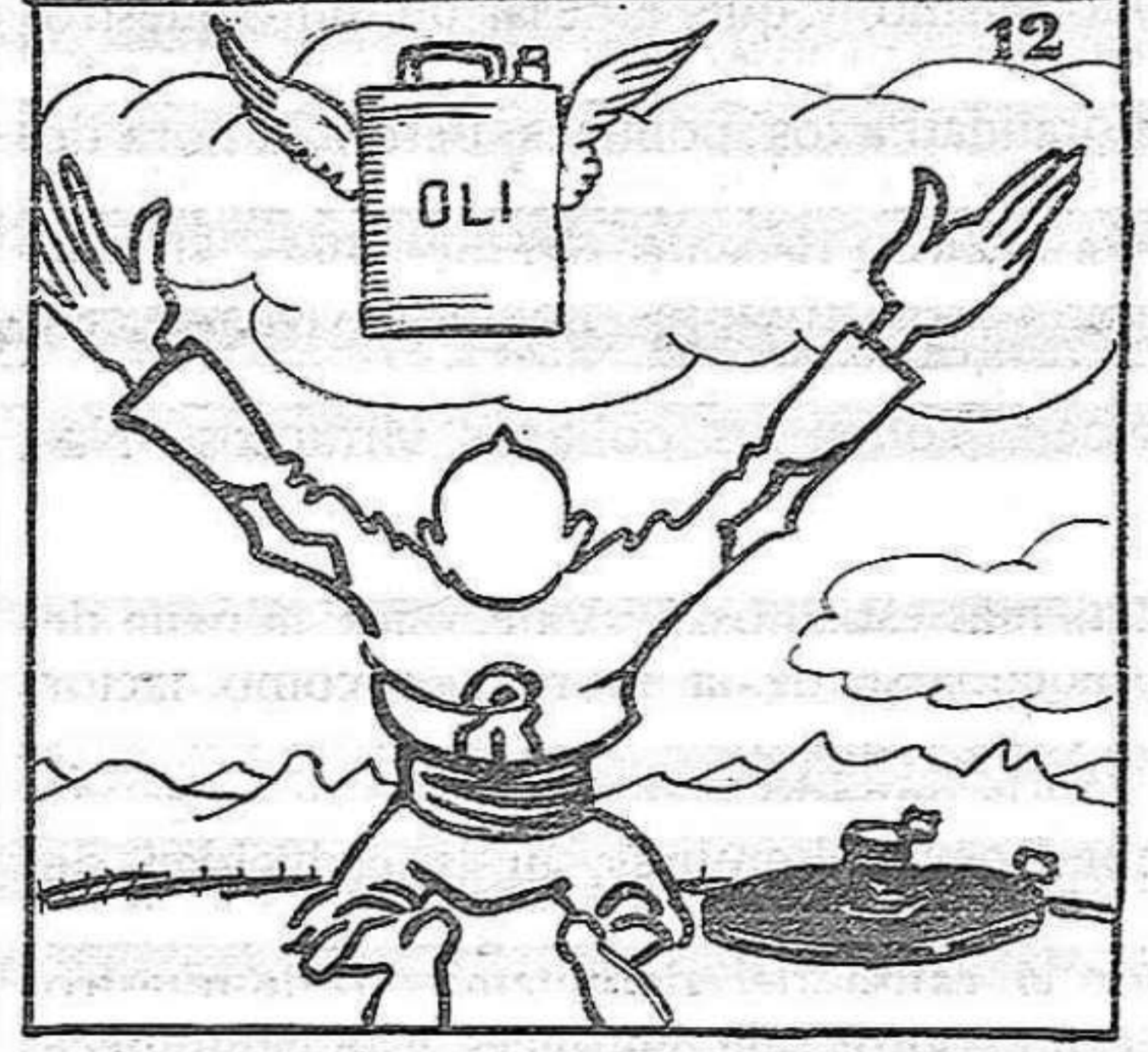
Després pujà el bacallà ¡... ai, encara ha de baixà!

I el sucre, que és per la gent indispensable aliment.

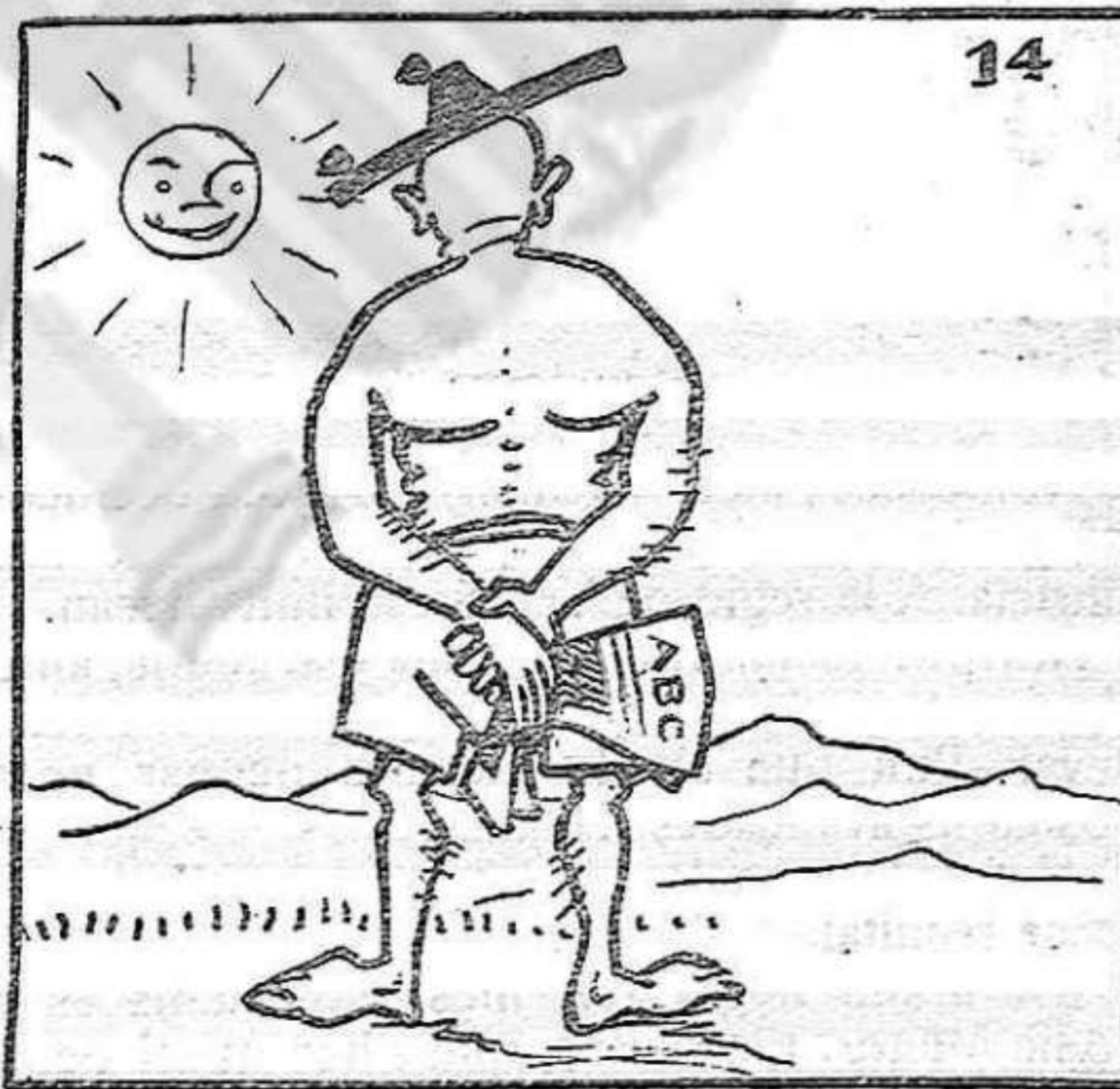
Igual passà amb el tocino, que ara és viande de xino.

I amb els olis, suprimits perquè... estem ben amanits!

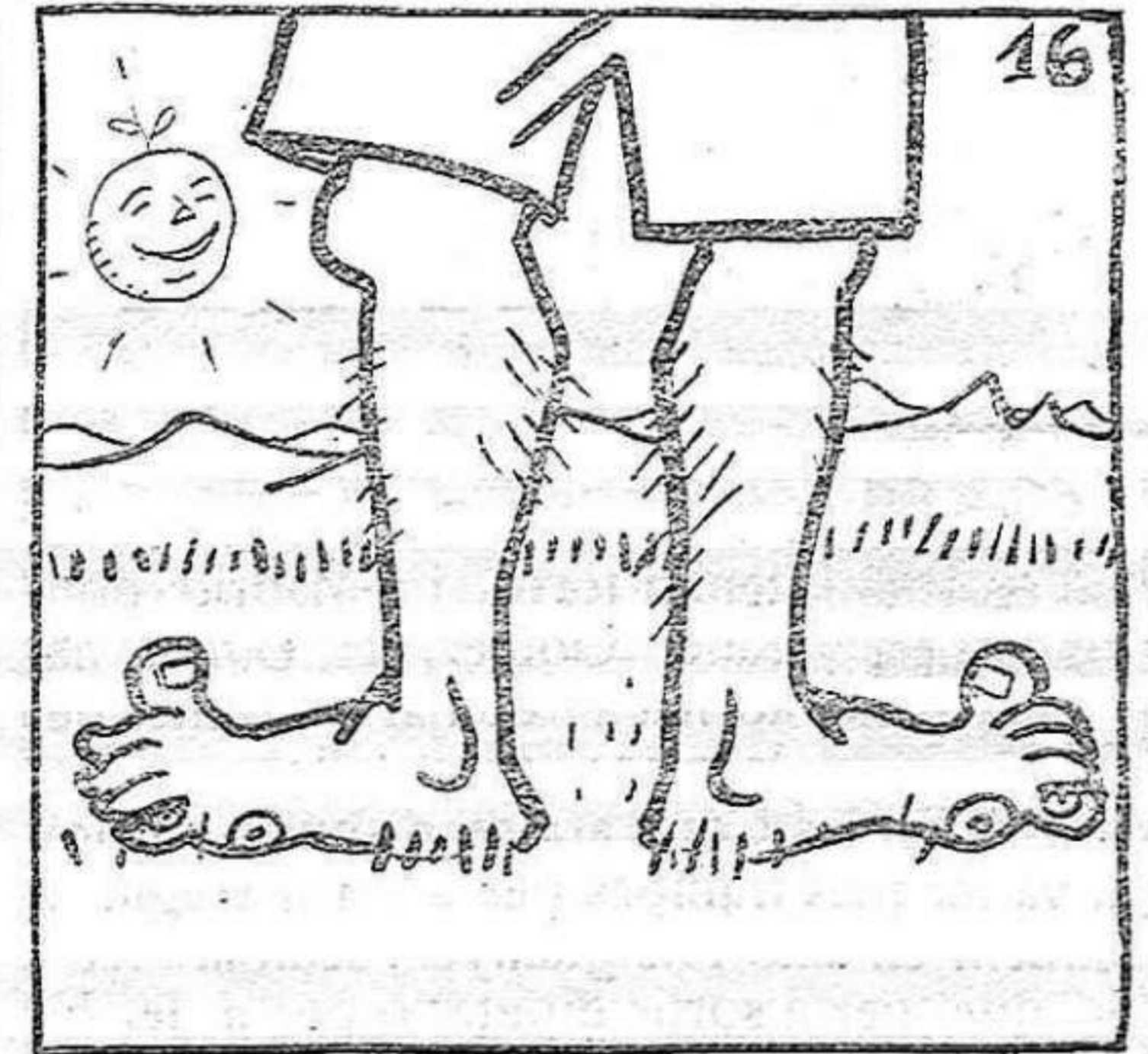
I finalment amb el pa, que és lo més sagrat que hi ha.

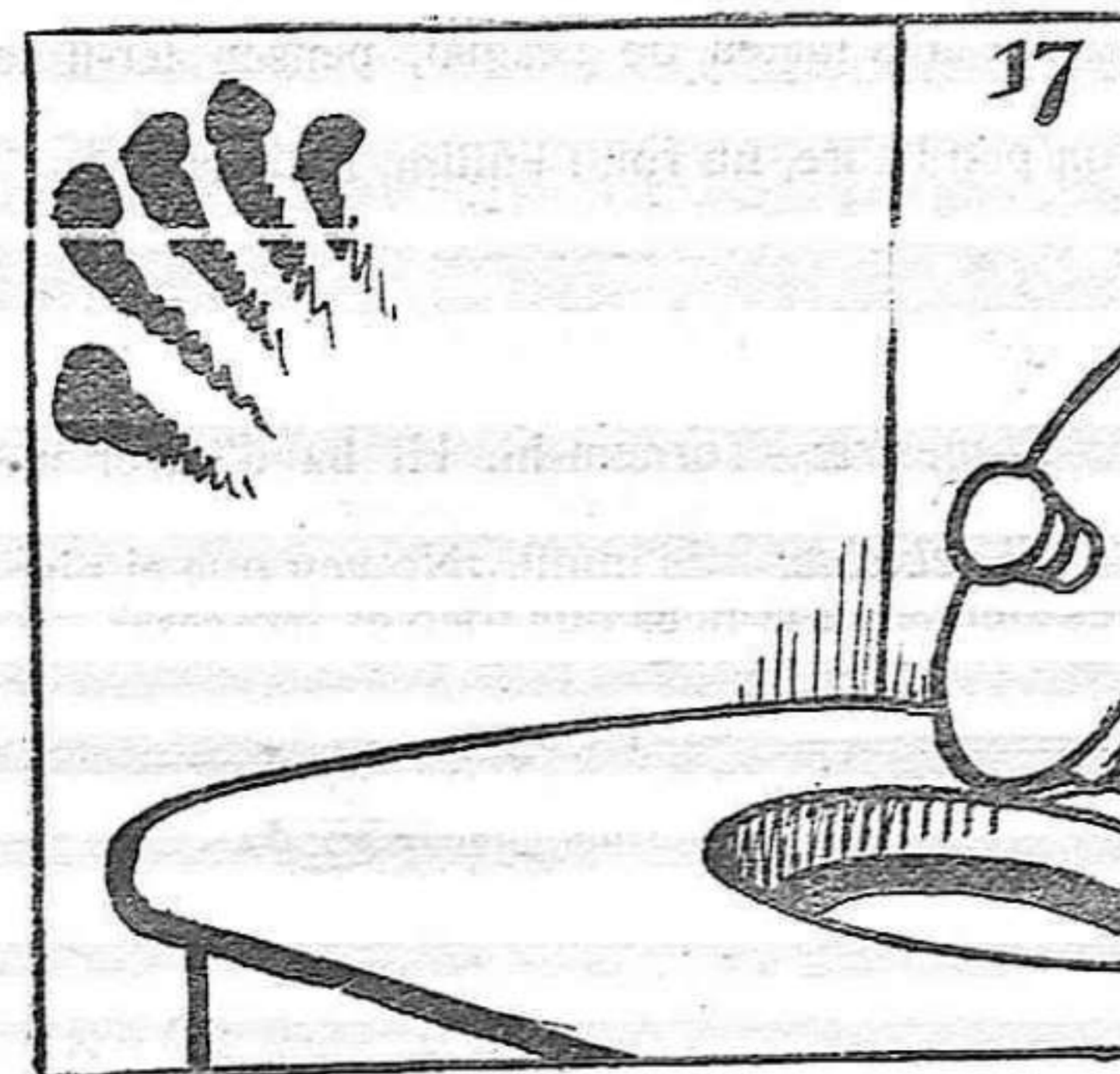
Si el neutral vol un vestit, l'ha de dur ben esquitit.

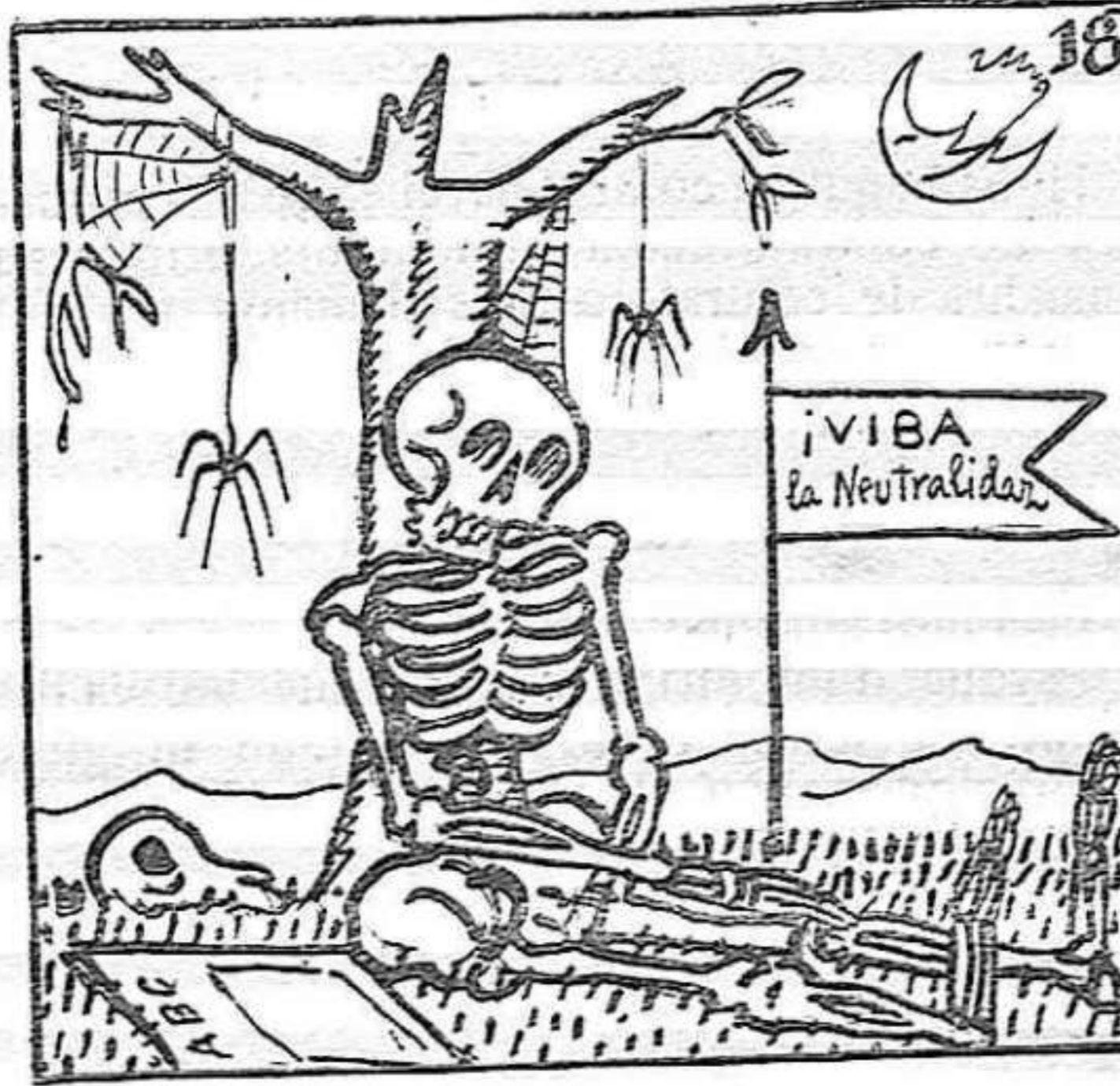
Quan se menja un tall de peix, en el plat ni s'hi coneix.

Quan necessita botines, ja no les compra tan fines.

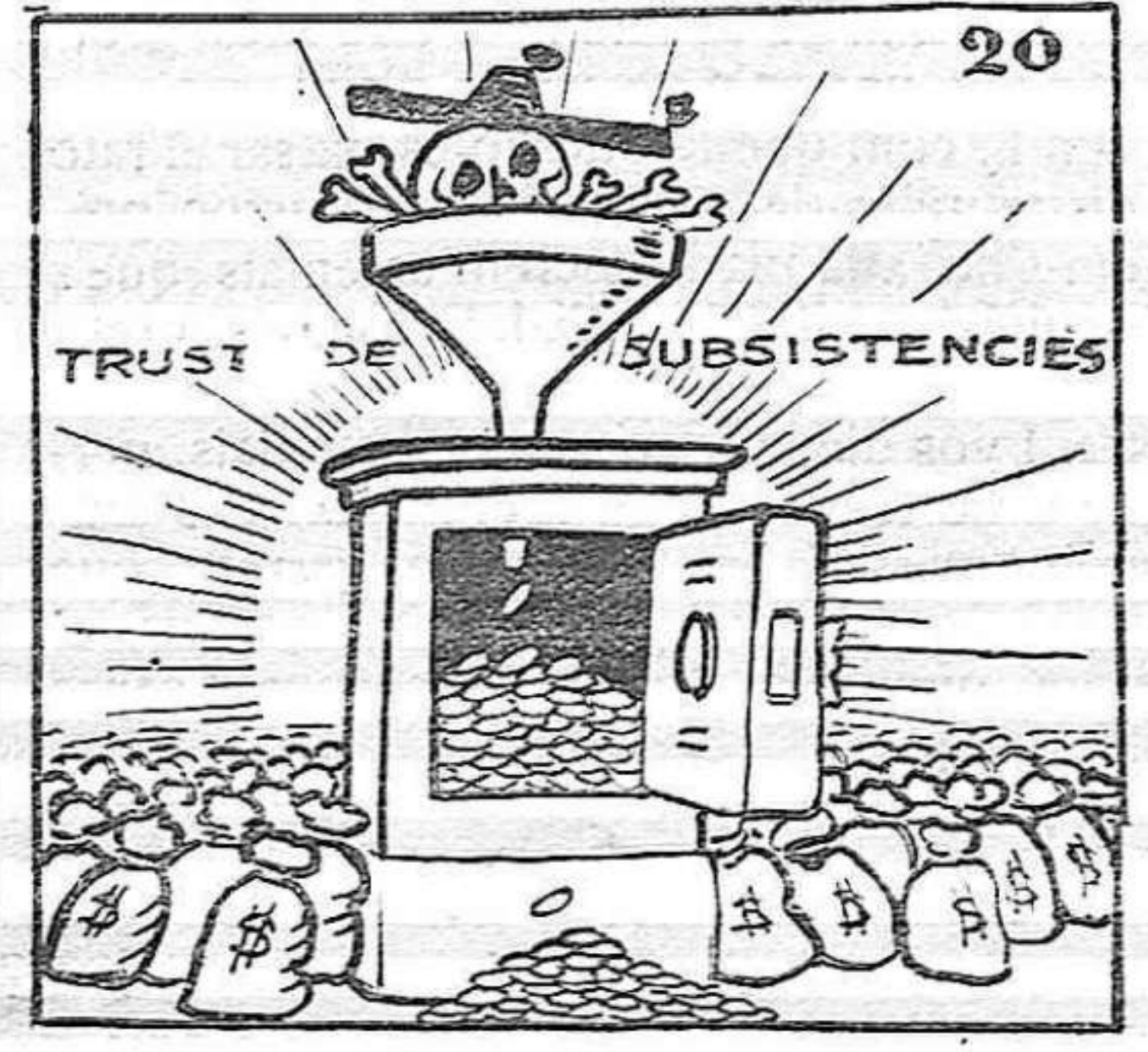
Fins per fè el seu menester, ha d'estalvià el paper.

I així, sempre estalviant, mireu com se va tornant.

Sòrt que lo que ell ha perdut un altre ho guanya en salut.

Lo qual demostra amb excés, que en aquest món no's perd res.